

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S..**, so sídlom v B., IČO: X. proti povinnej **O.**, bývajúcej v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou B., so sídlom v B., IČO X.,
o vymoženie 41,66 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 5935/2006, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2014 sp. zn. 20 CoE 142/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2014 sp. zn. 20 CoE 142/2013 **z r u š u j e** a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II 20. decembra 2006 vydal poverenie č. 5102027241 na vykonanie exekúcie vymožením sumy 1 255 Sk s príslušenstvom (poplatkom z omeškania 8 607 Sk), trov konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu – platobného výmeru Všeobecnej zdravotnej poisťovne a.s. z 11. augusta 2004 č.6809/2004, vykonateľného 2. októbra 2004, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť na účet poisťovne dlžné poistné na zdravotné poistenie za obdobie január 1995 do apríla 1995 vo výške 1 255 Sk, poplatok z omeškania (8 607 Sk) a trovy konania (40 Sk).

Uznesením Okresného súdu Bratislava II z 24. apríla 2012 č.k. 37Er /5935/2006-19 bola pripustená zámena na strane oprávneného tak, že namiesto Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. do konania vstúpila Slovenská konsolidačná, a.s.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 8. marca 2013 č.k. 37Er /5935/2006-44 exekúciu zastavil a návrh povinnej na odklad exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že povinná 26. februára 2013 doručila súdu návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že právo predpísať poistné a teda právo vydať platobný výmer sa premlčalo 9. mája 1998 v dôsledku uplynutia 3 ročnej premlčacej doby od splatnosti poistného (t.j. od 8. mája 1995) v zmysle §21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení platnom do 30. apríla 1995 (ďalej tiež „zákon č. 273/1994 Z.z.“). Súd vychádzal z toho, že právo predpísať poistné sa premlčí za tri roky odo dňa jeho splatnosti (§ 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z.). Poistné bolo uplatňované za rok 1995, kedy bolo aj splatné. Právo predpísať poistné platobným výmerom sa premlčalo v roku 1998, platobný výmer bol vydaný v roku 2004, súd preto zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Z dôvodu, že exekúcia bola zastavená odpadol už dôvod pre odklad exekúcie, návrh povinnej na odklad exekúcie bol preto zamietnutý (§56 ods. 2 Exekučného konania).

Na odvolanie oprávnenej (proti výroku o zastavení exekúcie) Krajský súd v Bratislave uznesením z 3. apríla 2014 sp. zn. 20 CoE 142/2013 rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol. Za nesporné (v zhode so súdom prvého stupňa) považoval to, že platobný výmer bol vydaný 11. augusta 2004 (a stal sa vykonateľným 2. októbra 2004), teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty pre predpísanie poistného v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z., lebo poistné bolo splatné do 8. mája 1995. Povinná v konaní o predpísanie poistného nevzniesla námietku premlčania. Zdôraznil však potrebu rozlišovať právo na predpísanie poistného od práva na vymáhanie poistného. Právo vymáhať poistné sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poistné predpísalo (§ 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z.). Je zrejmé, že oprávnená podala (včas) návrh na vykonanie exekúcie pred uplynutím trojročnej premlčacej doby (návrh na vykonanie exekúcie bol podaný 25. septembra 2006 a exekučný titul sa stal vykonateľným 2. októbra 2004). Z týchto dôvodov odvolací súd

dospel k záveru, že námietka premlčania práva vymáhať poistné (§ 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z.) vznesená povinnou nie je dôvodná a preto podľa § 220 O.s.p. zmenil výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa tak, že návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol.

Povinná v dovolaní, ktorým napadla uznesenie odvolacieho súdu, namietala nedostatočne zdôvodnené ale i nesprávne právne posúdenie veci súdom v otázke (ne)účinnosti námietky premlčania práva na predpísanie poistného. Dovolateľka argumentovala tým, že premlčanie práva na predpísanie poistného nastáva aj bez uplatnenia námietky premlčania, ide tu fakticky o preklúziu práva, čo znamená, že uplynutím premlčacej lehoty dochádza k zániku práva na vydanie platobného výmeru ako individuálneho správneho aktu (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. decembra 2010 sp.zn. 3 Szd 1/2010). Platobný výmer je nezákonným rozhodnutím, lebo pôvodný oprávnený nebol zákonom zmocneným na jeho vydanie. Platobný výmer navyše nebol riadne doručený povinnej, ktorá sa v čase doručovania zdržiavala dlhodobo v zahraničí. Z týchto dôvodov navrhla, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu a exekúciu zastavil.

Oprávnená sa k dovolaniu povinnej písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, proti rozhodnutiu proti ktorému je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a nejde o žiaden z prípadov na ktoré dopadá § 239 ods. 3 O.s.p., preto bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) ho preskúmal a zistil, že dovolanie bolo podané dôvodne.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť ustanovenú v § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., majúcich za následok tzv. zmätočnosť konania (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, namietat' v opravnom prostriedku správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci konanie pred odvolacím súdom je takouto vadou (vyplývajúcou z uvedeného ustanovenia) postihnuté. Odvolací súd totiž zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol z iného právneho dôvodu (pre nepremlčanie práva vymáhať poistné v zmysle § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z.), než ktorým odôvodnil zastavenie exekučného konania prvostupňový súd (pre premlčanie práva predpísať poistné v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z.), a to bez toho, aby umožnil povinnej vyjadriť sa k možnosti takéhoto iného právneho posúdenia veci. Za rozhodujúcu skutočnosť odôvodňujúcu zamietnutie návrhu povinnej na zastavenie exekúcie považoval, na rozdiel od súdu prvého stupňa, nepremlčanie práva vymáhať poistné (§ 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z.); je tak zrejmá odlišnosť aplikovaných právnych úprav súdmi – právo vymáhať poistné (§ 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z.) – právo predpísať poistné (§ 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z.z.).

Odvolací súd síce môže zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa (§ 220 O.s.p.), no zároveň, ak bol toho názoru, že je potrebné vec posúdiť inak (z iného právneho dôvodu) a teda podľa ustanovení právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, bol povinný vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému odlišnému právnemu posúdeniu vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.). Tým, že odvolací súd takto nepostupoval, jeho rozhodnutie možno označiť za „prekvapivé“, pri nerešpektovaní zásady dvojinštančnosti i zásady kontradiktórnosti a rovnosti občianskeho súdneho konania, v dôsledku čoho bola povinnej odňatá možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008, aby sa vyjadril k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (R 33/2011, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 sp. zn. 5 Cdo 322/2009).

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania povinnej a zároveň aj jej opodstatnenosť, zrušil dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2015

JUDr. Marián Sluk, PhD., v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková